

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministro
2010 m. kovo 24 d.
įsakymu Nr. 3D-264
(Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministro
2011 m. gegužės 27 d.
įsakymo Nr. 3D-443
redakcija)

**LIETUVOS ŽUVININKYSTĖS SEKTORIAUS 2007–2013 METŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS ANTROSIOS PRIORITETINĖS KRYPTIES „AKVAKULTŪRA, ŽVEJYBA
VIDAUS VANDENYSE, ŽUVININKYSTĖS IR AKVAKULTŪROS PRODUKTŲ
PERDIRBIMAS IR RINKODARA“ PRIEMONĖS „ŽUVININKYSTĖS IR
AKVAKULTŪROS PRODUKTŲ PERDIRBIMAS IR RINKODARA“ ĮGYVENDINIMO
SUPAPRASTINTOSIOS TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos antrosios prioritutinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ įgyvendinimo supaprastintųjų taisyklių (toliau – Taisyklės) tikslas – nustatyti paramos suteikimo pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos antrosios prioritutinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonę „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ (toliau – Priemonė) tvarką.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis 2006 m. liepos 27 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo (OL 2006 L 223, p. 1), 2007 m. kovo 26 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 498/2007, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo įgyvendinimo taisykles (OL 2007 L 120, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2010 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1249/2010 (OL 2010 L 341, p. 3), Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programa, patvirtinta Europos Komisijos 2007 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. C/2007/6703, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 190 „Dėl institucijų atsakingų už Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2007, Nr. 22-840; 2010, Nr. 51-2488), Lietuvos Respublikos smulkiąjo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu (Žin., 1998, Nr. 109-2993; 2007, Nr. 132-5354) ir atsižvelgiant į Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. 3D-339 (Žin., 2007, Nr. 83-3404; 2011, Nr. 32-1511) (toliau – Veiksmų programos administravimo taisyklės).

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Bendrosios išlaidos – atlyginimas inžinieriams, architektams, konsultantams ir ekspertams, konsultuojantiems techniniais, technologiniais, ekonominiais, organizaciniais ir teisiniais projekto

įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė veikla, susijusi su juridinio asmens įprastine veikla ir išlaidomis; statinio projekto (įskaitant ekspertizę) rengimo išlaidos, projekto techninio tyrimo, patentų, licencijų ir statybos leidimų įsigijimo išlaidos bei turto, kuriam įsigyti ar sukurti buvo naudota parama, draudimo projekto įgyvendinimo laikotarpiui išlaidos.

Žuvininkystės produktų perdirbimas – žuvininkystės produktus keičiantys veiksmai (terminis apdorojimas, rūkymas, konservavimas, brandinimas, džiovinimas, marinavimas, ekstrahavimas, išspaudimas arba šių procesų derinys), kuriuos atliekant į žuvininkystės produktus gali būti įdedama ir šiems produktams pagaminti būtinų ar ypatingų savybių suteikiančių sudedamųjų dalių.

Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatyme (Žin., 2000, Nr. 56-1648; 2004, Nr. 73-2527), Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme (Žin., 1999, Nr. 30-856), Veiksmų programos administravimo taisyklėse, reglamente (EB) Nr. 1198/2006, reglamente (EB) Nr. 498/2007, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

II. PRIEMONĖS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Priemonės tikslas – stiprinti žuvų perdirbimo pramonės konkurencingumą, skatinti efektyvesnę rinkodarą bei kokybiškos produkcijos tiekimą vartotojams.

5. Priemonės uždaviniai:

- 5.1. skatinti naujų technologijų diegimą ir naujų produktų kūrimą;
- 5.2. gerinti produkcijos kokybę, skatinti konkurencingumą, plėsti asortimentą;
- 5.3. gerinti darbo ir higienos sąlygas perdirbimo įmonėse, mažinti neigiamą įtaką aplinkai;
- 5.4. didinti labai mažų ir mažų įmonių konkurencingumą;
- 5.5. plėtoti mažai naudojamų žuvų rūšių perdirbimą;
- 5.6. skatinti naujų rinkų paiešką ir gerinti rinkodaros priemones;
- 5.7. skatinti naujų darbo vietų kūrimą.

III. TINKAMI IR NETINKAMI PAREIŠKĖJAI

6. Paramos paraiškas pagal Priemonę (toliau – paramos paraiška) gali teikti labai mažos įmonės, mažos įmonės, vidutinės įmonės ir didelės įmonės, užsiimančios ar siekiančios užsiimti žuvininkystės produktų perdirbimu ir rinkodara:

6.1. labai maža įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 10 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

- 6.1.1. įmonės metinės pajamos neviršija 7 mln. litų;
- 6.1.2. įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 5 mln. litų;

6.2. maža įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 50 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

- 6.2.1. įmonės metinės pajamos neviršija 24 mln. litų;
- 6.2.2. įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 17 mln. litų;

6.3. vidutinė įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 250 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

- 6.3.1. įmonės metinės pajamos neviršija 138 mln. litų;
- 6.3.2. įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 93 mln. litų;

6.4. didelė įmonė, kurioje dirba nuo 250 iki 749 darbuotojų ar kurios metinė apyvarta yra mažesnė kaip 690,56 mln. Lt.

7. Pareiškėjas ar pareiškėjo atstovas turi būti ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus.

8. Pareiškėjas neturi uždelstų įsiskolinimų Lietuvos Respublikos biudžetui ir (ar) Valstybinio socialinio draudimo fondui (ši nuostata gali būti netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės arba savivaldybių biudžeto, ir asmenims, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktu nustatyta tvarka yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai).

9. Pareiškėjas laikomas netinkamu ir negali teikti paramos paraiškos, jeigu:

9.1. pareiškėjui yra iškelta byla dėl bankroto arba jis yra likviduojamas;

9.2. pareiškėjui yra priimtas galutinis sprendimas dėl:

9.2.1. pareiškėjo, ketinusio gauti arba gavusio paramą iš Specialiosios žemės ūkio ir kaimo plėtros paramos programos, Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo, Europos žemės ūkio garantijų fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Žuvininkystės orientavimo finansinio instrumento, Europos žuvininkystės fondo (toliau – EŽF), paramos sutarties ar paramos skyrimo sąlygų pažeidimo, kai pažeidimo suma lygi arba didesnė kaip 34 528 Lt. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;

9.2.2. pareiškėjo įvykdytos nusikalstamos veikos, susijusios su parama iš Specialiosios žemės ūkio ir kaimo plėtros paramos programos, Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo, Europos žemės ūkio garantijų fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Žuvininkystės orientavimo finansinio instrumento, EŽF. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo.

10. Pareiškėjas gali teikti tik vieną paramos paraišką pagal Priemonę. Jei pirmoji paramos paraiška nėra išregistruota ar atmesta, kita to paties pareiškėjo pateikta paramos paraiška atmetama. Pakartotinai paramos pagal tą pačią Priemonę galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį EŽF lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą.

IV. TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ KRITERIJAI

11. Pareiškėjas paramos paraiškos pateikimo dieną turi atitikti tinkamumo gauti paramą kriterijus, kurie vertinami pagal pateiktus duomenis bei viešuosiuose registruose esančią informaciją. Tinkamumo gauti paramą kriterijai yra šie:

11.1. paramos paraišką teikia pareiškėjas, įvardytas tinkamu pareiškėju pagal šių Taisyklių III skyrių;

11.2. projekte numatyti veiksmai ir išlaidos prisideda prie Taisyklių II skyriuje nurodyto tikslo ir vieno ar kelių uždavinių įgyvendinimo;

11.3. pareiškėjas patvirtina ir įsipareigoja užtikrinti, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir Europos Sąjungos (toliau – ES) fondų;

11.4. pareiškėjas įsipareigoja užtikrinti, kad įgyvendintas projektas atitiks nustatytus Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos, maisto kokybės reikalavimus (šis reikalavimas netaikomas, jei numatytos investicijos neturi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi);

11.5. pareiškėjas įsipareigoja užtikrinti, kad atliekamos investicijos, kurioms prašoma paramos, atitiks darbo saugos reikalavimus pagal Techninį reglamentą „Mašinų sauga“, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (Žin., 2000, Nr. 23-601; 2007, Nr. 129-5249), Elektrotechninių gaminių saugos techninį reglamentą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos standartizacijos

departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 (Žin., 1999, Nr. 90-2663; 2001, Nr. 54-1932);

11.6. pareiškėjas įsipareigoja užtikrinti, kad įgyvendintas projektas atitiks aplinkosaugos reikalavimus pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105);

11.7. pareiškėjas patvirtina, kad tvarko ir (ar) įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.8. pateiktame verslo plane, kuris yra nustatytos paramos paraiškos dalis, pareiškėjas turi įrodyti, kad jis šiuo metu atitinka ir (arba) ateityje atitiks ekonominio gyvybingumo kriterijus pagal Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. vasario 4 d. įsakymu Nr. 3D-79 (Žin., 2010, Nr. 17-813);

11.9. nekilnojamasis turtas, į kurį investuojama ir (arba) kuriame numatyta įgyvendinti projektą, pareiškėjo turi būti valdomas teisėtais pagrindais šia tvarka:

11.9.1. statiniai, kuriuose pagal projektą atliekami kapitalinio remonto darbai ir (arba) kuriuose numatyta vykdyti projektą, turi priklausyti pareiškėjui nuosavybės teise arba turi būti kitaip užsitikrinamas teisėtas naudojimasis jais (nuoma, panauda ir kt.) ne trumpiau kaip 5 (penkerius) metus nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos. Statinių nuomos ar kito teisėto naudojimosi jais sutartis turi būti įregistruota Nekilnojamojo turto registre iki sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos. Jei statiniai, kuriuose pagal projektą atliekami kapitalinio remonto darbai ir (arba) kuriuose numatyta vykdyti projektą, priklauso pareiškėjui bendrosios nuosavybės teise (kartu su kitais asmenimis), pateikiamas rašytinis bendraturčio (-ių) sutikimas investuoti į jam (jiems) kartu su pareiškėju priklausantį turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip 5 (penkerius) metus nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos;

11.9.2. naujas pastatytas statinys, rekonstruojami statiniai turi priklausyti pareiškėjui nuosavybės teise ir negali priklausyti pareiškėjui kartu su kitais asmenimis. Žemė po naujai statomais ir (arba) rekonstruojamais statiniais turi priklausyti pareiškėjui nuosavybės teise arba turi būti kitaip užsitikrinamas teisėtas naudojimasis ja (nuoma, panauda ir kt.) ne trumpiau kaip 5 (penkerius) metus nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos. Žemės nuomos ar kito teisėto naudojimosi ja sutartis turi būti įregistruota Nekilnojamojo turto registre iki sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos. Jei žemė po naujai statomais ir (arba) rekonstruojamais statiniais priklauso pareiškėjui kartu su kitais asmenimis, pateikiamas rašytinis bendraturčio (-ių) sutikimas investuoti į jam (jiems) kartu su pareiškėju priklausantį nekilnojamąjį turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip 5 (penkerius) metus nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos;

11.10. pareiškėjas įsipareigoja apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniai kaip 5 (penkerių) metų laikotarpiui nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos. Projekto įgyvendinimo laikotarpiui apdrausti turtą draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų didžiausia turto atkuriamąja verte, o įgyvendinus projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas, taip pat pranešti Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) apie įvykusius draudžiamuosius įvykius ir gautinas draudimo išmokas;

11.11. pareiškėjas įsipareigoja be rašytinio Agentūros sutikimo nekeisti remiamos veiklos pobūdžio, projekto įgyvendinimo reikalavimų ir nuosavybės formos, neparduoti, neižeisti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto, nenutraukti projekte numatytos vykdyti

veiklos, nekeisti projekto įgyvendinimo vietos, sąlygų mažiausiai 5 (penkerius) metus nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos;

11.12. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – skolintas lėšas, paramos lėšas, iš veiklos gautinas ar kitas lėšas. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateikiant dokumentus, įrodančius paskolos suteikimo galimybę. Nustačius, kad pateikti dokumentai nepakankamai įrodo paskolos suteikimo galimybę, Agentūra gali paprašyti pareiškėjo papildomų dokumentų, įrodančių paskolos suteikimo galimybę. Paskolos sutartis turi būti pateikta tada, kai paramos gavėjas turi užtikrinti projekto išlaidų ir (arba) investicijų finansavimą, t. y. paskolos sutartis pateikiama su tuo mokėjimo prašymu, kuriuo yra prašoma apmokėti patirtas išlaidas ir (arba) investicijas panaudojant skolintas lėšas. Agentūra neatsako už kreditoriaus turimų lėšų patikimumą, realumą, prievolių vykdymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka bei už kreditoriaus ir paskolos gavėjo įsipareigojimų nevykdymą;

11.13. pareiškėjas neprieštarauja, kad duomenys apie pateiktą paramos paraišką, skirtą paramą bus viešinami vadovaujantis reglamento (EB) Nr. 498/2007 30 straipsniu ir 31 straipsnio antros pastraipos d punktu.

12. Pareiškėjas kartu su partneriais paramos paraiškos teikti negali.

V. PARAMOS DYDIS

13. Lėšos Priemonei įgyvendinti skiriamos iš EŽF (75 proc. lėšų — 1 860 000 Lt) ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete (25 proc. lėšų — 620 000 Lt).

14. Didžiausia galima paramos projektui suma yra 174 000 Lt.

15. Kai pareiškėjas yra labai maža, maža ar vidutinė įmonė, projektams įgyvendinti gali būti suteikiama iki 60 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų paramos. Likusios projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalies (40 proc.) finansavimą turi užtikrinti paramos gavėjas. Kai pareiškėjas yra didelė įmonė, projektams įgyvendinti gali būti suteikiama iki 30 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų paramos. Likusios projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalies (70 proc.) finansavimą turi užtikrinti paramos gavėjas.

VI. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

16. Rengdamas projektą, pareiškėjas gali numatyti visas išlaidas, kurios yra tiesiogiai susijusios ir būtinos projektui įgyvendinti, tačiau paramos lėšomis bus finansuojamos tik tinkamos finansuoti projekto išlaidos neviršijant nustatyto paramos dydžio ir intensyvumo. Tinkamų finansuoti išlaidų dalį, kurių nepadengia paramos lėšos, pareiškėjas privalo finansuoti pats. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos, o ne pateikiamos kaip bendra suma. Tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiami komerciniai pasiūlymai arba viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje medžiagoje ir pan.), jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ar darbų pirkimai neatlikti. Jei pareiškėjas iki paramos paraiškos pateikimo patyrė ir apmokėjo dalį ar visas su projekto įgyvendinimu susijusias išlaidas, kartu su paramos paraiška pateikiami įvykdyto konkurso arba apklausos prekėms, paslaugoms ar darbams pirkti (jei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu nėra nustatyti didžiausieji išlaidų įkainiai) dokumentai.

17. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

17.1. būtinos ir tiesiogiai susijusios su projekto vykdymu bei patirtos nuo 2007 m. sausio 1 d.;

17.2. faktiškai padarytos išlaidos, užregistruotos projekto vykdytojo apskaitoje ir pagrįstos dokumentų originalais arba oficialiai patvirtintomis kopijomis;

17.3. turtui išperkamąja nuoma įsigyti, kai išperkamąja nuoma įsigytas turtas tampa paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos;

17.4. naujoms, nenaudotoms, atitinkančioms Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus (pvz., sertifikuotoms) prekėms įsigyti.

18. Pagal Priemonę finansuojamos šias išlaidų kategorijas atitinkančios išlaidos:

18.1. statyba (nauja statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas), įrengimas, modernizavimas:

18.1.1. gamybinių ir pagalbinių pastatų (žuvininkystės ir akvakultūros produktų ir jų atliekų laikymo, apdorojimo, perdirbimo ir pan.);

18.1.2. naujų statybinių medžiagų įsigijimo išlaidos;

18.1.3. įrangos, įrenginių, technikos, išskyrus transporto priemones, mechanizmų, įsigijimas ir montavimas;

18.1.4. specialaus transporto priemonių įsigijimas, N ir O kategorijos transporto priemonių įsigijimas (pagal Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimus, patvirtintus Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 (Žin., 2008, Nr. 141-5606), jeigu įrodomas jų techninis poreikis, kurios yra skirtos projekto reikmėms, ir išlaidos, susijusios su šių transporto priemonių pritaikymu žuvininkystės reikmėms. Tiekėjo pateiktoje informacijoje (komerciniuose pasiūlymuose ar kt., įsigyjant prekę išduotoje sąskaitoje faktūroje) turi būti nurodoma transporto priemonės kategorija bei kėbulo tipo kodas;

18.2. išlaidos dioksino arba kitoms žmonių sveikatai kenksmingoms medžiagoms pašalinti iš žuvų miltų arba žuvų taukų, net tuo atveju, jeigu galutiniai produktai neskirti naudoti arba perdirbti žmonių maistui;

18.3. išlaidos, skirtos pareiškėjo darbuotojų mokymams ir komandiruotėms (dienpinigiai ir gyvenamojo ploto išlaidos; kelionės į užsienio valstybę visų rūšių transporto priemonėmis (lėktuvu – ekonominė klasė), išskyrus lengvuosius taksi automobilius, ir jos teritorijoje visų rūšių transporto priemonėmis transporto išlaidos, jeigu jos susijusios su komandiruotės tikslais, taip pat nuvykimo visų rūšių transporto priemonėmis Lietuvos Respublikos teritorijoje (lengvuju taksi automobiliu – tik miesto, kuriame gyvena komandiruotasis darbuotojas, teritorijoje) į oro ar jūrų uostą, geležinkelio ar autobusų stotį ir parvykimo iš jų išvykimo į komandiruotę ir parvykimo iš jos dienomis išlaidos). Šios išlaidos turi būti tiesiogiai susijusios su projekto veikla ir joms finansuoti gali būti skirta ne daugiau kaip 15 proc. visos projektui įgyvendinti skirtos sumos;

18.4. projekto bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali sudaryti iki 10 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų;

18.5. projekto viešinimo išlaidos.

19. Netinkamos finansuoti išlaidos:

19.1. neatitinkančios Taisyklių 17 ir 18 punktų nuostatų;

19.2. skirtos mažmeninei prekybai;

19.3. verslo nuosavybės teisės perdavimo;

19.4. susijusios su žuvininkystės ir akvakultūros produktų naudojimu ir perdirbimu ne žmonių maistui (išskyrus Taisyklių 18.2 punktą);

19.5. trumpalaikio turto įsigijimas (išskyrus Taisyklių 18.1.2 punktą);

19.6. susijusios su nuoma (pavyzdžiui, nuomos mokestis);

19.7. palūkanos;

19.8. išlaidos, nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla;

19.9. draudimo įmokos (pasibaigus projekto įgyvendinimo laikotarpiui);

19.10. išlaidos, viršijančios Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintus didžiausiuosius įkainius. Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra didesnė už nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius. Jei pagal pateiktus pasiūlymus išlaidų vertė yra mažesnė negu pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal pasiūlyme pateiktą kainą. Šiame punkte nustatytas reikalavimas netaikomas, jei nėra nustatyti didžiausieji išlaidų įkainiai;

19.11. atliktos nesilaikant pirkimų procedūrų, numatytų Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žuvininkystės fondo pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 3D-304 (Žin., 2007, Nr. 69-2750; 2009, Nr. 124-5348).

20. Pirkimo ir (ar) importo pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM), kurį pareiškėjas (paramos gavėjas) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. 35-1271) turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM ataskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), visais atvejais yra netinkamas finansuoti paramos lėšomis.

VII. KVIETIMAS TEIKTI PARAMOS PARAIŠKAS

21. Kvietimai teikti paramos paraiškas skelbiami ir paramos paraiškos priimamos pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu tvirtinamą paramos paraiškų priėmimo grafiką.

22. Skelbimas apie paramos paraiškų priėmimą spausdinamas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“, regioninėje spaudoje, atsižvelgiant į galimą projektų įgyvendinimo vietą, bei pateikiamas Agentūros tinklalapyje www.nma.lt.

VIII. PARAMOS PARAIŠKOS PILDYMAS, TEIKIMAS IR REGISTRAVIMAS

23. Paramos paraiškos forma ir kartu su paramos paraiška teikiamų dokumentų sąrašas pateikiami šių Taisyklių 1 priede.

24. Jei projekte numatyta naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas, statybą leidžiantis dokumentas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597) (toliau – Statybos įstatymas) ir statybos techninio reglamento STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 (Žin., 2010, Nr. 116-5944), nustatyta tvarka išduotas statytojui, savivaldybės administracijai pateikus prašymą su pridėtais privalomais Statybos įstatymo 23 straipsnyje nurodytais dokumentais, techninis projektas arba, jei projekte numatyta nesudėtingų statinių statyba, supaprastintas (statybos arba rekonstravimo) projektas, arba kapitalinio remonto aprašas, parengti vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 (Žin., 2005, Nr. 4-80; 2010, Nr. 115-5902), reikalavimais, taip pat kiti dokumentai, kurie konkrečiu atveju privalomi pateikti, vadovaujantis statybą reglamentuojančiais teisės aktais, gali būti pateikti vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu.

25. Pareiškėjas kartu su paramos paraiška gali pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, jo manymu, gali būti svarbūs vertinant projektą.

26. Paramos paraiškas iš pareiškėjų priima ir registruoja Agentūra, kurios teritorinių padalinių adresai nurodyti interneto tinklalapyje www.nma.lt.

27. Paramos paraiška turi būti pateikta asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paramos paraiškos nepriimamos.

28. Paramos paraiškos, pateiktos pasibaigus kvietime teikti paramos paraiškas nurodytam paramos paraiškų priėmimo terminui, nepriimamos.

29. Paramos paraiška turi būti pateikta spausdintine forma (užpildyta kompiuteriu). Ranka užpildytos paramos paraiškos nebus registruojamos ir vertinamos.

30. Turi būti pateikiamas vienas paramos paraiškos egzempliorius ir elektroninis paramos paraiškos variantas, įrašytas į elektroninę laikmeną *Word* formatu, taip pat prie paramos paraiškos pridedamų dokumentų (originalų ir (arba) notaro patvirtintų dokumentų nuorašų) komplektas. Jeigu pareiškėjas negali palikti dokumento originalo, jis turi pateikti originalą ir kopiją, kurios atitiktis originalui patikrinama pirminio tikrinimo metu ir originalas gražinamas pareiškėjui. Paramos paraiška su priedais turi būti įsegta į segtuvą. Paramos paraiškos ir elektroninio paramos paraiškos varianto turinys turi sutapti. Jeigu paramos paraiškos ir elektroninio paramos paraiškos varianto duomenys nesutampa, Agentūra vadovaujasi pareiškėjo pasirašytu paramos paraiškos originalu.

31. Paramos paraiška ir kartu su paramos paraiška pateikiami dokumentai pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami (teikiant dokumentus užsienio kalba, turi būti pateiktas dokumentų vertimas į lietuvių kalbą. Vertimas į lietuvių kalbą turi būti patvirtintas kompetentingos įstaigos, kuri atliko vertimo paslaugą). Pareiškėjas, pareiškėjo atstovas (kai pareiškėjas – juridinis asmuo) privalo pasirašyti kiekvieną paramos paraiškos ir prie jos pridedamų dokumentų lapą.

32. Paramos paraišką pateikusiam pareiškėjui įteikiamas paramos paraiškos registravimą patvirtinantis raštas.

33. Užregistravus paramos paraišką, pareiškėjas gali teikti papildomą informaciją, jei jos pareikalauja Agentūra. Į papildomą informaciją, kurią pareiškėjas pateikia savo iniciatyva (išskyrus Taisyklių 34 punkte numatytas išimtis), neatsižvelgiama.

34. Pareiškėjas, esant svarbioms aplinkybėms, be paklausimo gali pateikti papildomos informacijos, lemiančios objektyvų paramos paraiškos vertinimą, jei dėl objektyvių priežasčių negalėjo jos pateikti kartu su paramos paraiška (pvz.: pasikeitę tiesioginio ryšio duomenys, pateikiami banko dokumentai, atlikta nekilnojamojo turto teisinė registracija, įvyko sandoris, kuris nenumatytas verslo plane, bet turintis įtakos ūkio subjekto ekonominiam gyvybingumui, kiti dokumentai, turintys įtakos ekonominiam gyvybingumui ar tinkamumui gauti paramą ir pan.). Po paramos paraiškos užregistravimo prašomos paramos sumos didinti negalima. Vertinimo metu numatytų investicijų keisti negalima. Papildomi dokumentai gali būti pateikiami iki paramos paraiškos tinkamumo vertinimo pabaigos. Pateikiant papildomus dokumentus būtina raštu nurodyti priežastis, lėmusias dokumentų nepateikimo faktą.

35. Po paramos paraiškos užregistravimo pareiškėjas turi teisę raštu pranešti Agentūrai apie pateiktos paramos paraiškos atšaukimą. Pareiškėjo prašymu išregistruota paramos paraiška nebus toliau administruojama. Į vėlesnius pareiškėjo prašymus toliau administruoti paramos paraišką neatsižvelgiama.

36. Informacija apie užregistruotas paramos paraiškas skelbiama Agentūros interneto tinklalapyje (www.nma.lt). Nurodomas pareiškėjo pavadinimas, projekto pavadinimas, paramos paraiškos kodas, prašoma paramos suma.

IX. PARAMOS PARAIŠKOS VERTINIMAS IR PARAMOS SKYRIMO PATVIRTINIMAS

37. Paramos paraiškos vertinimą Agentūra turi atlikti per 30 darbo dienų nuo jos įregistravimo dienos. Paramos paraiškos vertinimas organizuojamas vadovaujantis Veiksmų programos administravimo taisyklėmis.

38. Paramos paraiškos vertinimo metu yra nustatoma, ar paramos paraiška yra tinkama finansuoti, tinkamų finansuoti išlaidų dydis ir (arba) didžiausias paramos dydis suapvalinti iki sveikųjų skaičių. Tinkamų finansuoti išlaidų dalį, kurių nepadengia paramos lėšos, pareiškėjas privalo finansuoti pats.

39. Paramos paraiškos vertinimo metu pareiškėjui gali būti siunčiami paklausimai dėl papildomų duomenų ir (ar) dokumentų pateikimo ir (arba) atliekamos patikros vietoje. Tokiais atvejais paramos paraiškos vertinimas atitinkamai pratęsiamas paklausimo išsiuntimo ir atsakymo gavimo ar patikros vietoje atlikimo laikotarpiui.

40. Atlikus paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimą ir pripažinus ją tinkama paramai gauti, atliekamas paramos paraiškos pirmumo vertinimas.

41. Paramos paraiškų pirmumo vertinimo metu siekiama nustatyti, kurios iš tinkamų finansuoti paramos paraiškų geriausiai atitinka Priemonės pirmumo kriterijus. Paramos paraiškų pirmumo vertinimo kriterijai:

Eil. Nr.	Kriterijaus pavadinimas	Balai
1.	Kai pareiškėjas yra:	
1.1.	labai maža įmonė	20
1.2.	maža įmonė	10
2.	Projektams, skirtiems didinti vietinių žuvų rūšių (išskyrus menkių) ar šalutinių produktų ir atliekų naudojimą.	20
3.	Pareiškėjas yra įmonė, įregistruota ne mažiau kaip prieš 2 metus iki paraiškos pateikimo, o pajamos iš žuvų perdirbimo sudaro ne mažiau kaip 50 proc. (pagal paskutinius metinės finansinės atskaitomybės dokumentus).	15
4.	Projektams, kuriais numatoma sukurti daugiau naujų darbo vietų:	
4.1.	Kaimo vietovėje:	
4.1.1.	daugiau kaip 10 naujų darbo vietų;	15
	ne daugiau kaip 10 naujų darbo vietų.	10
4.2.	Miesto vietovėje:	
4.2.1.	daugiau kaip 10 naujų darbo vietų;	10
4.2.2.	ne daugiau kaip 10 naujų darbo vietų.	5
5.	Projektu siekiama įdiegti naujas, savo veikloje anksčiau nenaudotas, technologijas.	10
6.	Projektams, kuriuose numatoma darbo, sanitarinių ir higienos sąlygų gerinimas.	10
7.	Projektams, kuriuose numatomi perdirbimo įmonių darbuotojų mokymai.	5
8.	Įmonėms, kurios eksportuoja ne mažiau kaip 50 proc. gaminamos produkcijos.	5

42. Tuo atveju, kai užregistruotose paramos paraiškose visa pareiškėjų prašoma paramos suma yra mažesnė arba lygi planuojamai paskirstyti paramos sumai, paramos paraiškų pirmumo vertinimas netaikomas.

43. Įvertinusi paramos paraiškas, galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo arba neskyrimo priima ir tvirtina darbo procedūrų aprašuose nustatyta tvarka Agentūra.

44. Agentūra apie patvirtintą sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo informuoja paramos gavėją registruotu laišku. Patvirtinus paramos skyrimą, pareiškėjas tampa paramos gavėju. Paramos sutartis nesudaroma.

45. Informacija apie paramos gavėjus, nurodant paramos gavėjo pavadinimą, projekto pavadinimą ir skirtą paramos sumą, skelbiama Agentūros interneto tinklalapyje (www.nma.lt).

X. PROJEKTO ĮGYVENDINIMO NUOSTATOS

46. Projektas privalo būti pradėtas įgyvendinti ne vėliau kaip per 6 mėnesius ir įgyvendintas per 24 mėnesius, bet ne vėliau kaip iki 2015 m. gruodžio 31 d., nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos.

47. Priemonei taikomas sąskaitų apmokėjimo arba išlaidų kompensavimo būdas. Išperkamosios nuomos būdu įgyjamam turtui taikomas tik išlaidų kompensavimo būdas.

48. Sąskaitų apmokėjimo būdas gali būti taikomas projektams, kuriems įgyvendinti paramos gavėjas sudaro darbų, paslaugų teikimo arba prekių tiekimo sutartis su rangovais, paslaugų teikėjais arba prekių tiekėjais. Pagal sąskaitų apmokėjimo būdą paramos gavėjas turi patikrinti kiekvieną rangovo, paslaugų teikėjo ar prekių tiekėjo pateiktą sąskaitą, jos atitiktį rangos, paslaugų teikimo ar prekių tiekimo sutarties sąlygoms, patikrinti ir priimti atliktus darbus, suteiktas paslaugas ar patiektas prekes ir, priėmęs sąskaitą, kaip tinkamą apmokėti, bei apmokėjęs nuosavo indėlio dalį, pateikia ją Agentūrai kartu su mokėjimo prašymu bei kitais reikalaujamais dokumentais.

49. Taikant išlaidų kompensavimo būdą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą iš savo lėšų ir teikia Agentūrai mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentus ir (arba) jų kopijas, patvirtintas paramos gavėjo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu (jei toks turimas).

50. Paramos lėšos paramos gavėjui išmokamos Veiksmų programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais. Paramos gavėjas privalo per 5 darbo dienas (kai taikomas sąskaitų apmokėjimo būdas) nuo lėšų pervedimo į atsiskaitomąją sąskaitą išmokėti gautas lėšas rangovui, paslaugų teikėjui arba prekių tiekėjui ir išsiųsti Agentūrai pranešimą apie apmokėjimą, pridėdamas išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus.

51. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

52. Paramos gavėjai prekes, paslaugas arba darbus turi įsigyti neviršydami nustatytų didžiausiųjų įkainių, o jei didžiausieji įkainiai nenustatyti arba nėra taikomi, pirkimus privalo vykdyti vadovaudamiesi Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žuvininkystės fondo pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėmis.

XI. MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO IR ADMINISTRAVIMO TVARKA

53. Mokėjimo prašymai teikiami:

53.1. kartu su paramos paraiška, jei pareiškėjas iki paramos paraiškos pateikimo patyrė ir apmokėjo dalį ar visas su projekto įgyvendinimu susijusias išlaidas, kurioms finansuoti prašo skirti paramą;

53.2. po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos paraiškoje, tačiau ne vėliau kaip iki atitinkamo etapo pabaigos mėnesio paskutinės dienos;

53.3. jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo pateikimo terminą, jis iki nustatyto termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo. Agentūra, gavusi paramos gavėjo prašymą pratęsti mokėjimo prašymo pateikimo terminą, įvertina prašymo aplinkybes ir priima sprendimą dėl paramos gavėjo prašymo.

54. Mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridedamus dokumentus pateikiama Taisyklių 2 priede ir Agentūros interneto tinklalapyje (www.nma.lt).

55. Paramos gavėjas mokėjimo prašymą ir pridedamus dokumentus turi pateikti spausdintine forma ir užpildytus lietuvių kalba. Ranka ar kita kalba užpildyti mokėjimo prašymai ir dokumentai neregistruojami.

56. Paramos gavėjas turi įsitikinti, kad jo pateiktas mokėjimo prašymas yra tinkamai sukomplektuotas, pridedami visi reikalaujami dokumentai. Kartu su mokėjimo prašymu paramos gavėjas pateikia ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo, išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus ir (arba) jų patvirtintas kopijas, kaip nustatyta šiose Taisyklėse. Visos projekto išlaidos turi būti pagrįstos pateikiant išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus, kuriuose nurodyti visi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Žin., 2001, Nr. 99-3515) 13 straipsnyje nustatyti apskaitos dokumentų rekvizitai, ir kitus dokumentus.

57. Paramos gavėjas turi pateikti vieną mokėjimo prašymo originalą ir pridedamų dokumentų (originalų ir (arba) notaro patvirtintų dokumentų nuorašų) komplektą. Jeigu pareiškėjas negali palikti dokumento originalo, jis turi pateikti originalą ir kopiją, kurios atitiktis originalui patikrinama pirminio tikrinimo metu ir originalas gražinamas pareiškėjui.

58. Mokėjimo prašymus kartu su reikalaujamais priedais iš paramos gavėjų priima ir registruoja pagal projekto įgyvendinimo vietą Agentūra, kurios teritorinių padalinių adresai nurodyti Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt.

59. Mokėjimo prašymai turi būti pateikti asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, faksu arba elektroniniu paštu) arba kitais adresais pateikti mokėjimo prašymai nebus priimami.

60. Paramos gavėjas gali pateikti iki 3 (trijų) mokėjimo prašymų (įskaitant ir paskutinįjį mokėjimo prašymą).

61. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai paskutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas.

62. Laiku nepateikus mokėjimo prašymo, taikomos sankcijos, numatytos šių Taisyklių XIII skyriuje.

63. Mokėjimo prašymai vertinami Veiksmų programos administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Agentūra turi įvertinti mokėjimo prašymą ir Žemės ūkio ministerijai (toliau – Ministerija) pateikti pinigų užsakymo paraišką per 20 darbo dienų nuo mokėjimo prašymo gavimo ir užregistravimo Agentūroje dienos. Į šį terminą neįskaičiuojamas paklausimų paramos gavėjui bei patikrų vietoje atlikimo laikas. Kartu su paramos paraiška pateiktą mokėjimo prašymą Agentūra turi įvertinti ir Ministerijai pateikti pinigų užsakymo paraišką per 20 darbo dienų nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos.

XII. PROJEKTO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA IR TIKRINIMAS

64. Pateikus mokėjimo prašymą gali būti atliekama patikra vietoje. Apie patikras vietoje paramos gavėjams pranešama iš anksto, jeigu toks išankstinis paramos gavėjo informavimas neturės neigiamos įtakos patikros vietoje rezultatams.

65. Vadovaujantis Veiksmų programos administravimo taisyklėmis paramos gavėjas 5 metus nuo paramos skyrimo patvirtinimo dienos per 3 mėnesius pasibaigus kiekvieniems kalendoriniams metams Agentūrai teikia projekto įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaitos forma pateikiama Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt.

66. Jokie su Agentūra raštu nesuderinti nukrypimai nuo planuoto projekto įgyvendinimo, keičiantys projekto apimtį, keičiantys projekto išlaidas, pratęsiantys projekto įgyvendinimo laikotarpį ar kitaip keičiantys projektą ar paramos paraiškoje nustatytus paramos gavėjo įsipareigojimus, yra neleidžiami. Paramos gavėjas privalo raštu informuoti Agentūrą apie visus numatomus pakeitimus, susijusius su projekto įgyvendinimu.

67. Su projektu susiję dokumentai turi būti saugomi mažiausiai 5 (penkerius) metus nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu (Žin., 1995, Nr. 107-2389; 2004, Nr. 57-1982) ir Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2001 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 88 (Žin., 2002, Nr. 5-211; 2005, Nr. 132-4773). Dokumentai turi būti prieinami Ministerijos Žuvininkystės departamento, Agentūros, Ministerijos Audito departamento, Europos Komisijos ir Europos Audito rūmų įgaliotiems atstovams.

68. Paramos gavėjas privalo saugoti:

68.1. išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų originalus, taip pat mokėjimo prašymų kopijas;

68.2. pirkimų vykdymo dokumentų originalus arba kopijas.

69. Paramos gavėjas turi sudaryti paramos paraiškos bylą dokumentams, nurodytiems šių Taisyklių 68 punkte, arba jų kopijoms saugoti.

70. Įgyvendindamas projektą, paramos gavėjas turi imtis informavimo ir viešinimo priemonių Pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programą suteiktos paramos viešinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 3D-232 (Žin., 2008, Nr. 48-1794; 2010, Nr. 31-1457).

XIII. SANKCIJOS

71. Paramos gavėjui nesilaikant ar pažeidžiant paramos skyrimo sąlygas, numatomos trys sankcijų rūšys – paramos sumažinimas, paramos teikimo nutraukimas ir (arba) paramos grąžinimas, kai išmokėta dalis ar visa parama.

72. Paramos sumažinimas taikomas:

72.1. jeigu Agentūra patikrų vietoje metu nustato reikalavimų neatitinkančių išlaidų;

72.2. pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą (terminas nurodomas paramos paraiškoje), išskyrus Taisyklių 73.2 punktą, bet ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo paramos paraiškoje nustatyto termino pabaigos, paramos suma mažinama 0,5 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (ši sankcija netaikoma, kai mokėjimo prašymas pateikiamas pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių;

72.3. jeigu projekto išlaidos patiriamos nesilaikant šių Taisyklių 52 punkte nurodytos tvarkos.

73. Paramos teikimas nutraukiamas ir (arba) paramos gavėjas privalo grąžinti dalį ar visą išmokėtą paramą, jei jis:

73.1. nepradėjo įgyvendinti projekto per 6 mėnesius ir (arba) nebaigė vykdyti projekto per 24 mėnesius nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos;

73.2. nepateikia mokėjimo prašymo per 20 darbo dienų nuo paramos paraiškoje nurodyto termino pabaigos;

73.3. nustojo vykdyti projektą, negali pasiekti paramos paraiškoje nustatytų projekto uždavinių, tikslų;

73.4. negrąžina Agentūrai klaidingai apskaičiuotos ir pervestos į atsiskaitomąją sąskaitą paramos sumos;

73.5. neužtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti buvo prašoma paramos, nebūtų finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir ES fondų;

73.6. nevykdo gautos paramos viešinimo;

73.7. nevykdo reguliarios projekto įgyvendinimo stebėsenos, kad užtikrintų projekto įgyvendinimą, kaip numatyta paramos paraiškoje;

73.8. prieštarauja, kad duomenys apie skirtą paramą būtų viešinami visuomenės informavimo tikslais pagal reglamento (EB) Nr. 498/2007 30 straipsnį ir 31 straipsnio antrosios pastraipos d punktą;

73.9. per 5 metų laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą patvirtinimo dienos be rašytinio Agentūros sutikimo pakeičia remiamos veiklos pobūdį, projekto įgyvendinimo reikalavimus ir nuosavybės formą, parduoda, įkeičia ar kitaip perleidžia kitam asmeniui už paramos lėšas įgytą turtą, nutraukia projekte numatytą vykdyti veiklą, pakeičia projekto įgyvendinimo vietą, sąlygas;

73.10. nesudaro sąlygų ar neleidžia asmenims, turintiems teisę tai daryti, atlikti patikros vietoje ir (arba) patikrinti, kaip įgyvendinamas projektas ir (arba) kaip vykdoma veikla po paramos suteikimo;

73.11. yra bankrutuojantis arba likviduojamas projekto įgyvendinimo metu;

73.12. nepateikia ar pateikia neteisingą informaciją arba nuslepia informaciją, kuri galėjo turėti reikšmės priimant sprendimą dėl paramos suteikimo arba turinčią reikšmės tinkamai projekto įgyvendinimo kontrolei;

73.13. nevykdo įsipareigojimų, prisiimtų pateikus paramos paraišką;

73.14. pažeidė kitų ES ar Lietuvos Respublikos teisės aktų, susijusių su projekto įgyvendinimu, reikalavimus.

XIV. APSKUNDIMO TVARKA

74. Pareiškėjai (paramos gavėjai), nesutinkantys su Agentūros, Ministerijos sprendimais, veiksmais arba neveikimu, susijusiais su paramos paraiškos, mokėjimo prašymo administravimu ir (arba) įgyvendinamo projekto administravimu, gali juos apskusti Veiksmų programos administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XV. INFORMACIJOS TEIKIMAS

75. Informacija ir paaiškinimai dėl paramos skyrimo suteikiami telefonais, nurodytais Agentūros interneto tinklalapyje, elektroninio pašto adresu info@nma.lt.

76. Klausiant faksu ar elektroniniu paštu turi būti pateikiama aiški nuoroda į Veiksmų programos priemonės pavadinimą, klausiančiojo vardas ir pavardė arba juridinio asmens pavadinimas ir telefonas.

77. Atsakymai į klausimus, kurie gali būti aktualūs daugeliui potencialių pareiškėjų, skelbiami Agentūros tinklalapyje (www.nma.lt), skiltyje „Dažniausiai užduodami klausimai“.

78. Informacija apie paramos paraišką vertinančius asmenis neteikiama.
